

de for lave Lønninger. Det kan ikke betale sig for en dygtig Underretsdommer, endsiges for en dygtig juridisk Praktiker ude omkring, Overretssagfører o. s. v., at søge et Landsdommerembede; og man kan dog virkelig ikke forsvare at acceptere som Landsdommer en eller anden, maaske i øvrigt tiltalende, men havareret Sagfører eller enhver Outsider-Embedsjurist, som ikke længere kan finde Anvendelse i det Kontor, hvor han hidtil har siddet, og det er væsentligst saadanne Ansøgere, jeg har haft for Haanden ved Bekæmpelsen af Departementschefens maaske for moderlige Omsorg for sine underordnede Embedsmænd. I denne fredelige Kamp, hvor Departementschefen møder frem med dygtige og veluddannede Embedsmænd fra Justitsministeriet, og jeg møder med det nys skildrede Materiale, dør maa jeg normalt blive den lille, i det Øjeblik Justitsministeren under embedsmæssigt Ansvar skal træffe den endelige Afgørelse.

Resultatet er ganske vist — det indrømmer jeg — en for ensidig kontor- eller embedspræget Landsret, men Skylden er ikke Justitsministerens, Skylden er Forholdenes, Lønningernes, Rigsdagens. Man kunde ganske vist i endnu videre Omfang ansætte Anklagemyndighedens yngre, dygtige Repræsentanter, Auditorer, Politimestre eller Politiaassessorer; men jeg tror, vi alle i denne Sal vil være enige om det uheldige i, at Landsretten væsentligst blev rekruteret netop fra Politiets eller Anklagemyndighedens Rækker.

Spørgsmaalet om Søndre Landsrets Bestaaen og Omraade skal jeg ikke fordybe mig i; det ærede Medlem Hr. Pürschel og jeg vil aldrig kunne blive enige her, og Umiddelbarhedsprincippet Gennemførelse vilde være standset gennem hans Forslag for bestandig. Den egentlige Begrundelse for mit Forslag er nemlig Overbevisningen om, at kun gennem flere mindre Landsretter vil man nogen Sinde opnaa i Praksis at faa Papirdyngerne ud af og Umiddelbarheden ind i Landsretterne — det synes jeg siger sig selv, skønt det ærede Medlem Hr. Pürschel siger noget andet. Man kan ikke her til sige, som det er blevet nævnt — jeg tror af det ærede Medlem Hr. Knud Hansen —: Hvorfor foreslaar du saa ikke Sjælland udskilt fra København, Jylland yderligere delt, eller en Landsret overalt, hvor der er Nævningeting. Thi saaledes som Forholdene ligger i Øjeblikket, maa man vide, at dette vilde ikke kunne gennemføres af økonomiske Grunde, det vilde blive et Slag i Luften. Derimod ansaa jeg og anser jeg det for

gennemførligt at bevare det bestaaende i Stedet for at gaa det Skridt tilbage, som det i mine Øjne vilde være at nedlægge Søndre Landsret, navnlig med Henblik paa Umiddelbarhedsprincippet successive Gennemførelse i vor moderne Retspleje.

Jeg glæder mig derfor ogsaa over, at baade Venstre og Socialdemokratiet trods tidligere Betænkeligheder kan tiltræde mit Forslag om Søndre Landsret, som jo tillige er tiltraadt af flere ærede Medlemmer, der har haft Ordet. Jeg vil gerne overfor det ærede Medlem Hr. Axel Møller, der vendt mod det ærede Medlem Hr. Rytter mente, at nationale Grunde ikke talte for, men netop mod Oprettelsen af Søndre Landsret, sige, at jeg vilde forstaa denne Betragtning, hvis det drejede sig om Bevarelsen af særlige sønderjydske Retsregler, men at jeg ikke kan anerkende den, naar der blot er Tale om en Landsrets Beliggenhed. Enhver Særregel for Sønderjylland bør forsvinde, saa snart ske kan. Men noget helt andet vilde det dog være specielt af nationale Grunde at berøve Sønderjylland Institutioner, som allerede er knyttet til denne Landsdel. Det var dog en ejendommelig Maade at knytte denne Landsdel nærmere til det øvrige Land paa. Hvor mange Tilhængere af denne særlige, konservative Form for Nationalitetspolitik, som det ærede Medlem Hr. Axel Møller her kom frem med, mon han egentlig mener at finde i Sønderjylland eller blot udenfor Odense og nærmeste Omegn? Jeg tror ikke, det bliver mange.

I øvrigt skal jeg lade hele den Udvikling af Sønderborg Landsrets Skæbne i Forhold til Odense med videre, som det ærede Medlem Hr. Pürschel saa fantasifuldt skildrede, ligge — det bliver vist diskuteret rigeligt nok i Udvalget — og kommer saa til Lovforslagets vigtigste Tanke, Indførelsen af offentlig Votering i Højesteret.

Jeg vidste paa Forhaand, at dette Spørgsmaal vilde medføre megen Diskussion, og ogsaa, at denne Diskussion maatte gaa paa tværs af de politiske Delingslinier i Befolkningen. Det var netop ogsaa af Hensyn til denne min Viden, at jeg dels nedsatte det lille sagkyndige Udvalg fra Højesteret, Universitet og Skranke, som i Sommer har udarbejdet den Betænkning, der ledsager Lovforslaget, dels lod denne Betænkning medfølge, for at enhver Rigsdagsmand let kunde gøre sig bekendt med de i juridiske Kredse almindeligt herskende Opfattelser for og imod. Men den samme Omstændighed synes mig ogsaa at tale for, at jeg ikke i mit Svar i Dag til de forskellige Ordførere breder mig alt for stærkt i Optrævling af de